

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. R.**, zast. JUDr. Robertem Vargou, advokátem, se sídlem Zbrojnická 229/1, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 27. 11. 2015, č. j. 59 A 11/2015 – 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Přehled dosavadního řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 1. 2015, č. j. KULK 3711/2015 OŠM 1526/2014, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Mateřské školy Jablonec nad Nisou, Slunečná 9, příspěvková organizace (dále též „správní orgán prvního stupně“), ze dne 19. 5. 2014, č. j. 26 Za 33/2014 – 2, o přijetí nezl. syna žalobce F. R. nar. X, od 1. 9. 2014 k předškolnímu vzdělávání v mateřské školce. Žalovaný nepřisvědčil odvolacím námitkám žalobce. Poukázal na § 876 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a konstatoval, že ředitelka mateřské školy při přijetí syna žalobce jednala v dobré víře, neboť jí nebyly známy žádné skutečnosti o tom, že mezi rodiči panuje neshoda v otázkách týkajících se

poskytování vzdělávání. Zrušení rozhodnutí mateřské školy by mělo za následek ukončení vzdělávání nezletilého, což je v přímém rozporu s jeho zájmy. Své rozhodnutí žalovaný opřel rovněž o usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 4. 11. 2014, č. j. 29 Co 519/2014 – 382, jímž krajský soud potvrdil usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 28. 8. 2014, č. j. 30 P 248/2013 – 333. Těmito rozhodnutími civilních soudů byl zamítnut návrh otce na nařízení předběžného opatření, kterým by byla matce nezletilých dětí uložena povinnost zajistit školní docházku pro školní rok 2014/2015, počínaje dnem 1. 9. 2014, pro nezl. A. do školního zařízení a pro nezl. J. a F. do předškolního zařízení u společnosti DOCTRINA – základní škola a mateřská škola, s. r. o. Žalovaný dále konstatoval, že účastníkem řízení je dítě, zatímco rodič je v postavení zákonného zástupce. Námitku žalobce, že byl zkrácen na svých právech účastníka řízení, proto žalovaný označil za irrelevantní. Skutečnost, že matka F. R. svým podpisem na žádosti o přijetí potvrdila informaci o tom, že toto dítě nenavštěvuje jinou mateřskou školu, ačkoli skutkový stav je jiný, nemá podle žalovaného význam a neměla by ve správním řízení být správním orgánem požadována. Žalovaný uzavřel, že řízení o přijetí do mateřské školy proběhlo v souladu s § 34 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 14/2005 Sb.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítal, že byl účastníkem správního řízení s ohledem na § 27 odst. 1 písm. a) a § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a vyjádřil přesvědčení, že vzhledem k § 855, § 858, § 876 a § 877 občanského zákoníku je dotčenou osobou, na kterou se pro společenství práv nebo povinností s jeho synem musí vztahovat rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Rozhodnutími správních orgánů byl dotčen na svých právech a povinnostech rodiče. Správní orgány obou stupňů mu však upřely právo na účast ve správním řízení. Žalobce je dále přesvědčen, že po podání žádosti o přijetí jeho syna, která nebyla podepsána oběma rodiči jako zákonnými zástupci, ho měla mateřská škola vyzvat k vyjádření ve věci. Poté, co by shledal, že mezi rodiči panuje neshoda, měl vyzvat matku, aby podala na příslušný soud návrh, kterým by byla nahrazena vůle žalobce, a poté měl vydat rozhodnutí. Takto však správní orgán prvního stupně nepostupoval, čímž došlo k porušení procesního práva žalobce vyplývajícího z § 27 správního řádu a nebyl respektován princip rovnosti účastníků řízení.

[3] Přestože žalovaný argumentuje zájmy syna žalobce, tyto zcela pominul a nezkoumal je. Nejedná se totiž pouze o změnu školského zařízení, o kterém je žalobce přesvědčen, že je co do kvality mnohem horší. Žalovaný argumentuje též zájmy matky, která se prý takto bude moci lépe o syna starat. Skutečné zájmy syna žalobce však nebyly v řízení zkoumány po objektivní stránce. Žalobce zde spatřuje důvodnou pochybnost, zda matka neupřednostnila svůj zájem před zájmem syna. Nezákonnost správního řízení spatřuje žalobce dále v tom, že správní orgány nepožádaly soud o určení opatrovníka, popř. jej neustanovily podle § 32 odst. 2 až 6 správního řádu.

[4] S ohledem na usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 50/04, a rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. 31 Cdo 3177/2005, žalobce namítal, že v dobré víře správní orgán není tehdy, je-li sice subjektivně přesvědčen

pokračování

o správnosti svého postupu, ale při řádném výkonu své působnosti a pravomoci by musel vědět, že tomu tak není. Jestliže § 877 odst. 1 občanského zákoníku výslovně požaduje u změny školského zařízení souhlas obou rodičů, tj. nejméně jejich souhlasné vyjádření, pak správní orgán nemohl předpokládat, že v řízení jsou splněny zákonem předvídané náležitosti, byl-li takový souhlas dán pouze ze strany jednoho z nich. Správní orgán prvního stupně tudíž v dobré víře být nemohl. Rozhodnutí soudů o předběžném opatření, na něž žalovaný poukázal, nejsou rozhodnutím ve věci samé definitivně stanovující, měnící či rušící práva, nejsou proto způsobilé nahradit vůli žalobce a nejedná se tak o rozhodnutí soudu ve smyslu § 877 občanského zákoníku. Žalovaný tak z těchto rozhodnutí neměl vycházet. Závěrem žalobce uvedl, že žalovaný porušil § 2 odst. 1 a 3, § 4 odst. 3 a 4, § 7 odst. 1, § 32 odst. 2 a § 36 odst. 3 správního řádu a navrhl, aby krajský soud rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zrušil a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

[5] Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 27. 11. 2015, č. j. 59 A 11/2015 – 28, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud konstatoval, že podle § 21 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 21 odst. 2 školského zákona náleží právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona žákům a studentům, nikoli jejich rodičům. Ve správním řízení, jehož předmětem je rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, je tak účastníkem řízení pouze dítě, coby žadatel, které v zastoupení svých zákonných zástupců podává přihlášku k zápisu do mateřské školy. Jde sice o úkon činěný rodiči dítěte, ale jménem a v zájmu dítěte. Rodiče dítěte nejsou v tomto řízení samostatnými účastníky řízení, kteří by disponovali právy a zájmy odlišnými a oddělitelnými od práv a zájmů svého dítěte, které zastupují. V daném řízení tak nelze hovořit o tom, že rozhodnutím ředitele mateřské školy mohou být dotčena práva jednoho z rodičů jako samostatného účastníka řízení ve smyslu § 27 odst. 1 či 2 správního řádu.

[6] Pokud rodič (zákonný zástupce) dítěte nesouhlasí s rozhodnutím ředitele mateřské školy o přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v konkrétní mateřské škole, může proti takovému rozhodnutí podle § 83 odst. 1 a § 86 odst. 1 správního řádu podat u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, do 15 dnů odvolání s tím, že odvolatelem bude dítě, o jehož přijetí k předškolnímu vzdělávání bylo rozhodováno, a jeho rodič bude vystupovat pouze jako zákonný zástupce. Ustanovení § 81 odst. 1 správního řádu přiznává právo podat odvolání toliko účastníkovi řízení. Jak vyplynulo z obsahu správního spisu, v souzené věci odvolání podal sám za sebe žalobce. Vzhledem k tomu, že žalobce nebyl účastníkem řízení o přijetí svého syna do mateřské školy, neměl žalovaný přistoupit k věcnému přezkumu a odvolání v režimu § 90 odst. 5 správního řádu zamítnout a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdit, nýbrž měl žalobcovo odvolání zamítnout podle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřípustné. Účastníkem správního řízení se nestává ten, s kým správní orgán nesprávně jako s účastníkem řízení jednal (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 3 As 8/2005 - 118, publ. pod č. 825/2006 Sb. NSS).

[7] Přestože žalovaný přistoupil k věcnému projednání žalobcem podaného odvolání, nemohla tím být dotčena veřejná subjektivní práva žalobce ve smyslu § 65 odst. 1, soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), neboť žalobce v řízení před správními orgány obou stupňů nebyl jejich nositelem. Žalobce tak nemá v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu žalobní legitimaci. Nic na tom nemění skutečnost, že žalovaný s žalobcem jako s účastníkem správního řízení jednal.

[8] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., s. ř. s., kterou doplnil podáním ze dne 4. 1. 2016. Stěžovatel v první řadě namítal, že pokud krajský soud dospěl k závěru, že neměl aktivní žalobní legitimaci, měla být jeho žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Podle stěžovatele však žádné z ustanovení správního řádu, resp. školského zákona, na které krajský soud poukazuje ve svém rozsudku, nevylučuje stěžovatele z účastenství na správním řízení o přijetí jeho dítěte do školského zařízení. Odůvodnění rozsudku krajského soudu považuje stěžovatel za krajně nepřesvědčivé, vnitřně rozporné, a tudíž i nesprávné a nezákonné.

[9] Stěžovatel dále zmínil, že má vůči synovi rodičovskou odpovědnost, v rámci níž má právo zasahovat do záležitostí týkajících se vzdělání jeho syna, což nelze realizovat bez toho, aby se podílel na určování zařízení, ve kterém bude vzdělávání poskytováno. Rozhodnutí o přijetí dítěte do školského zařízení je podle stěžovatele vrchnostenským aktem, kterému se má stěžovatel podrobit. O tom svědčí i povinnosti, které rodiči ukládá § 22 odst. 3 školského zákona. Stěžovatel poukázal na závěry uvedené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, a konstatoval, že z výše uvedeného vyplývá, že disponuje ve věci veřejným subjektivním právem a věc by měla být soudem meritorně přezkoumána. Stěžovatel poukázal na § 877 odst. 1 a 2 občanského zákoníku a konstatoval, že je nadán právem i povinností spolurozhodovat o volbě vzdělání svého syna, které však nemůže uplatnit, je-li mu odepřeno právo účastenství ve správním řízení, v němž je rozhodováno o školském zařízení, v němž bude absolvovat předškolní vzdělávání. Nelze totiž vždy předpokládat, že dojde ke shodě obou rodičů. Může dojít k tomu, že jeden z rodičů zneužije svého postavení a požádá o změnu školského zařízení jménem svého dítěte. Anebo chce zvolit jinou školu, než na které se předtím rodiče shodli. V takovém případě by druhému rodiči byla upřena jeho práva ve smyslu čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, která může omezit pouze soud. Stěžovatel si dále klade otázku, k čemu slouží ochrana podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku, pokud rodič nemá jako účastník právo zasahovat do správního řízení.

[10] Stejně jako již v žalobě stěžovatel uvedl, že správní orgán prvního stupně měl požadovat doložení souhlasu druhého rodiče, a pokud by nebyl doložen, měl přerušit správní řízení do doby, než ve věci samé rozhodne soud. Po rozhodnutí soudu měl ve věci rozhodnout v souladu se závěry jeho rozsudku. Stěžovatel dále vyjádřil přesvědčení, že byl účastníkem řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náhradu nákladů řízení k rukám jeho právního zástupce.

pokračování

[11] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná především o posouzení otázky, zda stěžovatel byl oprávněn podat sám (tj. nikoli za svého syna) odvolání proti rozhodnutí o přijetí svého syna F. R. do mateřské školy.

[16] Podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu.

[17] Podle odst. 2 téhož ustanovení, *účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*

[18] Podle § 21 odst. 1 písm. a) školského zákona, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí žalovaného, *žáci a studenti mají právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona.*

[19] Podle odst. 2 téhož ustanovení, *práva uvedená v odstavci 1 s výjimkou písmen a) a d) mají také zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků.*

[20] Podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku, *nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče; to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče.*

[21] Podle odst. 2 téhož ustanovení, *za významnou záležitost se považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte.*

[22] Z výše uvedených ustanovení školského zákona vyplývá, že právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich

zákonným zástupcům (rodičům). Stěžovatel, proto nemohl být účastníkem řízení o přijetí svého syna do mateřské školky podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, jak namítal v žalobě, neboť není a nemůže být dotčenou osobou, na níž by se s ohledem na společenství práv nebo povinností s žadatelem (jeho nezletilým synem) vztahovalo rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel nemohl být účastníkem řízení ani podle § 27 odst. 2 správního řádu, jak namítal v kasační stížnosti. Není totiž splněna podmínka přímého a bezprostředního dotčení jeho práv či povinností v oblasti veřejného práva. V posuzované věci se totiž jedná o právo na vzdělávání a školské služby pouze nezl. syna stěžovatele, stěžovateli tudíž v posuzované věci nesvědčí veřejné subjektivní právo na vzdělávání a školské služby a toto jeho právo proto nemohlo být ani jakkoliv dotčeno. Stěžovatel tudíž v posuzované věci nebyl účastníkem řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) ani podle § 27 odst. 2 správního řádu. I podle ustálené judikatury nepostačuje k založení postavení účastníka podle § 27 odst. 2 správního řádu ani to, že výsledek správního řízení se určitým způsobem zprostředkovaně může projevit v soukromoprávních vztazích určité osoby, resp. v jejích majetkových poměrech (srov. přiměřeně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2008, č. j. 6 As 12/2007 - 140, č. 1785/2009 Sb. NSS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2009, č. j. 8 As 21/2008 - 189, č. 2251/2011 Sb. NSS, a ze dne 20. 8. 2014, č. j. 4 Ads 94/2013 - 93). I v nyní posuzované věci se přijetí syna stěžovatele do mateřské školy projeví v právní sféře stěžovatele pouze zprostředkovaně při výkonu jeho rodičovské odpovědnosti, respektive v jeho povinnosti platit případné školné či další platby a náklady spojené s docházkou dítěte do mateřské školy. V tomto smyslu se v právní sféře stěžovatele neprojevuje rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy kvalitativně jiným způsobem než jakékoli jiné rozhodnutí týkající se nezletilého dítěte. Nelze však účastenství ve správním řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu rozšiřovat takovým způsobem, že v kterémkoli řízení týkajícím se dítěte by (oba) rodiče byli samostatnými účastníky.

[23] Nejvyšší správní soud se proto plně ztotožňuje se závěry krajského soudu, že ve správním řízení, jehož předmětem je rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, je účastníkem řízení pouze dítě, které v zastoupení svých zákonných zástupců podává přihlášku k zápisu do mateřské školy a rozhodnutím ředitele mateřské školy o přijetí dítěte ke vzdělávání může být dotčeno pouze právo dětí na vzdělávání a žádné veřejné subjektivní právo rodičů být dotčeno nemůže, neboť rodiče nejsou účastníky tohoto řízení. K tomuto závěru ostatně dospěla také judikatura správních soudů. Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích v rozsudku ze dne 21. 9. 2015, č. j. 52 A 81/2015 - 50, judikoval, že „rodiče nejsou účastníky řízení (a to ani podle § 27 odst. 2 správního řádu z roku 2004) o přijetí svého dítěte k základnímu vzdělávání. V řízení vystupují pouze jako zákonní zástupci dítěte“. Nejvyšší správní soud v bodě 39 rozsudku ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 53/2011 - 109, č. 2437/2011 Sb. NSS, konstatoval, že „dítěti po přijetí do mateřské školy svědčí veřejné subjektivní právo na předškolní vzdělávání v mateřské škole, resp. právo na to, aby jeho předškolní vzdělávání bylo ukončeno jen ze zákonem stanovených důvodů. Toto právo však nemůže z povahy věci náležet rodičům dítěte; ti rovněž nedisponují veřejným subjektivním právem na „hlídání“ svých dětí v mateřské škole. Mateřské školy významným způsobem ulehčují rodičům dětí jejich postavení na pracovním trhu včetně snadnějšího budování kariéry, umožňují jejich dřívější návrat do zaměstnání, udržení a navázání sociálních kontaktů mimo

pokračování

rodinu, ale též pěstování jejich čistě soukromých zájmů, koníčků, upevňování případného partnerského vztahu, jakož i potřebný odpočinek od zátěže, jež je s výchovou dětí nutně spojena. Zajištění těchto výhod však není cílem mateřských škol, jedná se pouze o určité pozitivní externality, které jsou na vzdělávání dětí v mateřských školách navázány. Jelikož školský zákon umožňuje, aby předškolní vzdělávání (stejně jako jakékoliv jiné) poskytovaly rovněž subjekty, jejichž zřizovatelé jsou tzv. neveřejní (tj. nejedná se o stát, kraje či obce), nic nebrání, aby se zmiňované výhody staly součástí smluvního ujednání mezi rodiči a mateřskými školami včetně případných nároků rodičů plynoucích z pochybení na straně mateřské školy. O veřejné službě ovšem v této souvislosti mluvit nelze.“

[24] S ohledem na výše uvedené tak je zřejmé, že nelze přisvědčit námitce stěžovatele, že žádné z ustanovení školského zákona, na které krajský soud poukazuje ve svém rozsudku, nevylučuje stěžovatele z účastenství ve správním řízení o přijetí jeho dítěte do školského zařízení.

[25] K argumentaci stěžovatele, v níž zmínil, že má vůči synovi rodičovskou odpovědnost, v rámci které má právo zasahovat do záležitostí týkajících se vzdělání jeho syna, poukázal na závěry uvedené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, a zmínil povinnosti, které rodiči ukládá ustanovení § 22 odst. 3 školského zákona, Nejvyšší správní soud v návaznosti na výše uvedené konstatuje, že rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy se určitým způsobem zprostředkovaně dotýká právní sféry rodičů, neboť jim přijetím dítěte do mateřské školky vzniká řada povinností (např. hradit úplatu za vzdělávání, zájmové kroužky, či stravování dítěte v mateřské škole, zajistit docházku dítěte do mateřské školy a nepřítomnost dítěte v mateřské škole řádně omluvit), nejedná se však o dotčení práv a povinností rodičů v oblasti veřejnoprávní. Povinnosti rodičů spojené s docházkou dítěte do mateřské školy totiž neznamenají, že by rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy bylo rozhodnutím zasahujícím specificky do subjektivních veřejných práv stěžovatele, tj. rodiče (zákonného zástupce) přijatého nezl. syna.

[26] K poukazu stěžovatele na skutečnost, že rozhodnutí o přijetí dítěte do školského zařízení je vrchnostenským aktem, kterému se má podrobit, Nejvyšší správní soud uvádí, že rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy sice má povahu správního rozhodnutí, avšak nakonec to jsou rodiče dítěte, kteří rozhodnou, zda dítě do mateřské školy nastoupí či nikoli. Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy tudíž nezasahuje do práva rodičů vybrat v rámci výkonu jejich rodičovské odpovědnosti konkrétní mateřskou školu, a má tak pouze povahu rozhodnutí, které zakládá dítěti právo, aby se stalo žákem příslušné mateřské školy. Rodiče v rámci výkonu své rodičovské odpovědnosti mohou rozhodnout, že jejich dítě do mateřské školy nenastoupí nebo nastoupí do jiné mateřské školy, kam bylo přijato, neboť lze podat více přihlášek do mateřských škol, a jedno dítě tudíž může být přijato do více mateřských škol. Rodiče přijatého dítěte tedy mohou postupovat i jinak, než vyplývá z rozhodnutí o přijetí do mateřské školy.

[27] Pokud stěžovatel namítal, že nemůže uplatnit své právo a povinnost spolurozhodovat o volbě vzdělání svého syna, Nejvyšší správní soud v první řadě uvádí, že

správní soudnictví poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům. Jak již bylo uvedeno výše, rozhodnutí o přijetí nezl. dítěte do mateřské školy se týká subjektivního veřejného práva dítěte na vzdělávání a školské služby a nedotýká se žádného subjektivního veřejného práva jeho rodičů (zákonných zástupců). Účelem řízení o přijetí dítěte do mateřské školy není vybrat pro dítě ideální předškolní vzdělávání, respektive řešit spory mezi rodiči ohledně toho, jakou mateřskou školu má jejich dítě navštěvovat. Pokud dojde k situaci, kdy se rodiče neshodnou na tom, do které mateřské školy by mělo chodit jejich dítě, jak tomu bylo i v posuzované věci, jedná se o spor ve významné záležitosti pro dítě podle § 877 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, o kterém přísluší rozhodovat civilním soudům, nikoli soudům ve správním soudnictví. Tím je zároveň zajištěna ochrana práv rodičů při výkonu jejich rodičovské odpovědnosti, kterou zmiňuje stěžovatel v kasační stížnosti. Tento závěr ostatně odpovídá i judikatuře civilních soudů, které v případě neshody mezi rodiči ohledně školy, kterou má nezletilé dítě navštěvovat, respektive v případě, že každý rodič dítě přihlásí na jinou školu a dítě je v důsledku takového postupu rodičů přijato na dvě školy, rozhodují, kterou školu dítě bude navštěvovat (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2013, sp. zn. 28 Co 158/2013, publikovaný v Bulletinu advokacie č. 7-8/2013, s. 61).

[28] V této souvislosti Nejvyšší správní soud dále poukazuje na skutečnost, že stěžovatel ve správním řízení i soudním řízení výslovně vystupoval pouze svým jménem, nikoliv v zastoupení svého nezl. syna, kterému, jak již bylo uvedeno výše, na rozdíl od stěžovatele svědčí veřejné subjektivní právo na předškolní vzdělávání v mateřské škole. Přisvědčit lze tudíž také závěru krajského soudu, že vzhledem k tomu, že stěžovatel nebyl účastníkem řízení o přijetí svého syna do mateřské školy, neměl žalovaný přistoupit k věcnému přezkumu a odvolání v režimu § 90 odst. 5 správního řádu zamítnout a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdit, nýbrž měl žalobcovo odvolání zamítnout podle § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřipustné.

[29] Vzhledem k výše uvedenému závěru, že stěžovatel nebyl účastníkem řízení před správním orgánem a jím podané odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně mělo být žalovaným zamítnuto jako nepřipustné, bylo již nadbytečné, aby se Nejvyšší správní soud vypořádával s námitkami, kterými stěžovatel zpochybňoval věcnou správnost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a jeho postup při vydání uvedeného rozhodnutí o přijetí nezl. F. R. do mateřské školy.

[30] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že správný je rovněž závěr krajského soudu, že pokud žalovaný sice nesprávně postupoval podle § 90 odst. 5 správního řádu a odvolání stěžovatele zamítl jako nedůvodné, namísto, aby jej zamítl jako nepřipustné podle § 92 odst. 1 správního řádu, bylo by projevem přepjatého formalismu takové rozhodnutí žalovaného pouze pro toto procesní pochybení zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný by totiž musel odvolání stěžovatele opět zamítnout (byť podle jiného ustanovení správního řádu), aniž by to mohlo mít jakýkoli pozitivní dopad na právní postavení stěžovatele (a jeho nezletilého syna). Proto krajský soud žalobu správně zamítl. Naopak nesprávná je poznámka krajského soudu o nedostatku procesní legitimace stěžovatele k podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného. V případě správnosti

pokračování

takového závěru by totiž skutečně bylo namístě žalobu odmítnout. Adresát rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro jeho nepřipustnost nebo opožděnost je ovšem oprávněn podat proti takovému rozhodnutí žalobu, v níž ovšem správní soud přezkoumá pouze otázku, zda podané odvolání bylo skutečně nepřipustné, resp. opožděné (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2010, č. j. 5 Ca 117/2007 - 29 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2013, č. j. 5 As 17/2013 - 25.) Proto lze uzavřít, že krajský soud žalobu i přes tuto nepřesnost uvedenou v odůvodnění svého rozsudku správně zamítl.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[31] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla shledána nedůvodnou, Nejvyšší správní soud ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[32] Nejvyšší správní soud zároveň rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti, a to podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalovanému pak žádné uplatnitelné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Žádný z účastníků řízení tak nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu